

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา จังหวัดลำปาง กรณีศึกษา: หมู่บ้านหนองละคอน” มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา และศึกษาเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมด้านการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาระหว่างประชาชนที่มีลักษณะส่วนบุคคลแตกต่างกัน

การดำเนินการศึกษาในครั้งนี้ ได้ใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอน โดยได้กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ผู้ศึกษาได้ทำการสำรวจวิจัยประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอน ศึกษาข้อมูลจากเอกสารต่างๆที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ แล้ว จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยนำข้อมูลทั้งหมดมาสรุปการวิจัย พร้อมทั้งเปรียบเทียบผลสรุปที่ได้กับข้อสมมุติฐานที่ตั้งไว้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนอาศัยในเขตหมู่บ้านหนองละคอน ตามทะเบียนราษฎร์ จำนวน 1,672 คน เป็นชาย 795 คน หญิง 832 คน (อบต. ดันธงไชย, 2546)

กลุ่มตัวอย่างในการศึกษา

ผู้ศึกษาได้กำหนดขนาดตัวอย่างจากตาราง Taro Yamane ในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้จำนวน 313 ราย หลังจากนั้นใช้การสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) จากตัวแทนหลังคาเรือนละ 1 คนที่มีอายุระหว่าง 15 – 65 ปี จำนวน 707 หลังคาเรือน และดำเนินการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการจับสลากเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน

การอ่านตาราง Taro Yamane ประกอบด้วย ขนาดของประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอน และขอบเขตความคลาดเคลื่อนที่จะยอมรับได้ กลุ่มตัวอย่างจากประชากรที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนจำนวน 1,672 คน ยอมให้มีการประมาณค่าคลาดเคลื่อนได้ไม่เกินร้อยละ 5 ด้วยระดับความเชื่อมั่นเท่ากับ 95 ดังนั้นจึงได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 313 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

การศึกษานี้ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ แบบสอบถาม (Questionnaires) ผู้ศึกษาได้ใช้แบบสอบถามปลายปิด และปลายเปิด เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยให้ตอบคำถามตามที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกเท่านั้น แบ่งเป็น 5 ตอน

- ตอนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน รายได้ การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม จำนวน 11 ข้อ
- ตอนที่ 2 ปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอย ข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยและการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา (หนองละคอน) จำนวน 20 ข้อ
- ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา (หนองละคอน) ในการจัดการขยะมูลฝอย ข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา (หนองละคอน) จำนวน 8 ข้อ
- ตอนที่ 4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา (หนองละคอน) ข้อมูลในส่วนนี้ประกอบด้วย ประโยชน์ที่ประชาชนคาดว่าจะได้รับภายหลังดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย จำนวน 10 ข้อ
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนในการจัดการขยะมูลฝอยจำนวน 2 ข้อ

3.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้ทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือก่อนที่จะนำไปรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การทดสอบความเที่ยงตรง (Vaidity) โดยการนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) ว่าเครื่องมือที่สร้างขึ้นตรงกับเนื้อหาที่ตรงการวัดหรือไม่ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขจนได้แบบสอบถามที่เหมาะสม

2. นำแบบสอบถามไปทดสอบ (Try – out) กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะคล้ายคลึงกัน กับกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ศึกษา จำนวน 10 ชุด แล้วนำไปทดสอบความเชื่อมั่นด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา ผลการทดสอบได้ 0.91 แสดงว่าแบบสอบถามมีความเชื่อมั่นสามารถนำไปเก็บข้อมูลภาคสนามได้

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษารั้งนี้ผู้ศึกษาได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นแบบสอบถามปลายปิด(Close-ended Question) ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างในหมู่บ้านหนองละคอน โดยทำการแจกแบบสอบถามจำนวน 313 ชุดให้แก่กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มไว้ด้วยตนเองและผู้ช่วยศึกษา ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ผ่านการอบรมวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว การแจกแบบสอบถามและการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งหมดใช้ระยะเวลา 7 วัน

3.5 การประมวลผลข้อมูล

ผู้ศึกษานำแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมไว้มาดำเนินการ ดังนี้

1. การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนของแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปจัดหมวดหมู่เพื่อกำหนดรหัส (Code) ของข้อมูลและจัดทำสมุดคู่มือลงรหัส (Code Book) โดยกำหนดคะแนนที่จะให้รหัสต่างๆเพื่อเตรียมสำหรับการไปวิเคราะห์ทางสถิติ
2. การลงรหัสข้อมูล (Coding) นำแบบสอบถามที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องลงรหัสของข้อคำถามแต่ละข้อตามที่ได้กำหนดรหัสไว้ก่อนแล้ว หลังจากนั้นจึงถ่ายรหัสข้อมูลในแบบสอบถามลงไปแบบถ่ายลงรหัส (Coding Sheet)
3. การประมวลผลข้อมูล โดยการนำ Coding Sheet ไปถ่ายข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวมและบันทึกโดยใช้เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์และใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences) ในการประมวลผลข้อมูลเพื่อหาค่าการแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรในเชิงปริมาณ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการแบบสอบถามดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSS/PC (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อประมวลค่าสถิติต่าง ๆ ได้แก่

ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่อให้บรรยายลักษณะประชากรของผู้ตอบและข้อมูลเรื่องการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนาที่เก็บรวบรวมได้

การใช้สถิติ ANOVA เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะประชากรของผู้ตอบกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา

ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย

- อายุ
- ระดับการศึกษา
- ประสบการณ์ทำงาน
- รายได้
- การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับความเสื่อมโทรมทางสิ่งแวดล้อม

ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยของหมู่บ้านหนองละคอน ประกอบด้วย

- สาเหตุของปัญหา ประชาชนในหมู่บ้านหนองละคอน
- ปัญหาขยะมูลฝอย
- การจัดการขยะมูลฝอย
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับในการจัดการขยะมูลฝอย
- ข้อเสนอแนะในการจัดการขยะมูลฝอย

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนการจัดการขยะมูลฝอยและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยได้จัดทำข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้เป็นระบบ แยกแยะประเด็นชัดเจน จัดหมวดหมู่เชื่อมโยงข้อมูลและทำการวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดทางทฤษฎี การทบทวนวรรณกรรม และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอธิบายผลการศึกษา

การทดสอบสมมติฐาน ใช้สถิติและทดสอบค่า ANOVA ในการพิสูจน์สมมติฐาน ดังนี้

1. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา แตกต่างกัน

2. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา แยกต่างกัน
4. ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา แยกต่างกัน
5. การได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยในหมู่บ้านเร่งรัดพัฒนา แยกต่างกัน

เกณฑ์ในการแปลผล

การให้คะแนนในเรื่องความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอย

- 1 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากที่สุด

การให้คะแนนในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย

- 1 หมายถึง การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง การดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากที่สุด

การให้คะแนนในเรื่องประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอย

- 1 หมายถึง ระดับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ระดับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง

- 4 หมายถึง ระดับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง ระดับประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากที่สุด

การให้คะแนนในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

- 1 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับน้อย
- 3 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย อยู่ในระดับปานกลาง
- 4 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมาก
- 5 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยอยู่ในระดับมากที่สุด

จากสูตรช่วงของอันตรภาคชั้น = $\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$

$$= \frac{5 - 1}{5} = 0.80$$

เพื่อความเหมาะสมกับการศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้กำหนดการแปลผลคะแนน ดังนี้

การแปลผลคะแนนในเรื่องความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอย

- 1.00 - 1.79 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยน้อยที่สุด
- 1.80 - 2.59 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยน้อย
- 2.60 - 3.39 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยปานกลาง
- 3.40 - 4.19 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยมาก
- 4.20 - 5.00 หมายถึง ระดับความรุนแรงของปัญหาขยะมูลฝอยมากที่สุด

การแปลผลคะแนนในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย

- 1.00 - 1.79 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีการจัดการขยะมูลฝอย น้อยที่สุด
- 1.80 - 2.59 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีการจัดการขยะมูลฝอย น้อย
- 2.60 - 3.39 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีการจัดการขยะมูลฝอย ปานกลาง
- 3.40 - 4.19 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีการจัดการขยะมูลฝอย มาก
- 4.20 - 5.00 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีการจัดการขยะมูลฝอย มากที่สุด

การแปลผลคะแนนในเรื่องประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการจัดการขยะมูลฝอย

- 1.00 - 1.79 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนคาดว่าจะได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอยน้อยที่สุด
- 1.80 - 2.59 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนคาดว่าจะได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอยน้อย
- 2.60 - 3.39 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนคาดว่าจะได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอยปานกลาง
- 3.40 - 4.19 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนคาดว่าจะได้รับประโยชน์จากการจัดการขยะมูลฝอยมาก
- 4.20 - 5.00 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนคาดว่าจะได้รับประโยชน์ จากการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด

การแปลผลคะแนนในเรื่องการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย

- 1.00 - 1.79 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยน้อยที่สุด
- 1.80 - 2.59 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีส่วนร่วมในการจัดการน้อย

- 2.60 - 3.39 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยปานกลาง
- 3.40 - 4.19 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมาก
- 4.20 - 5.00 หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านหนองละคอนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยมากที่สุด

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved